

Oskorriren agurra

Zerbait geratuko da

Oskorriren desegiteak hitz penatuak zabaldu ditu han-hemen, ekainean lau hamarkadako bidearen amaiera iragarri zutenetik. Zenbaitek kezka azaldu du euskal kulturgintzarekiko axolagabekeriak taldearen agurra behartu ahal izan duelako, eta euskal talde klasikoaren transmisio-gaitasuna nabarmendu dute beste askok. Horretaz hitz egin dugu Maite Arroitauregi, Imanol Epelde eta Xabi Ubedarekin.

Itziar Ugarte Irizar
@itzugarte

“Oskorriren jarraitzailea izan gabe, Oskorri neuregan daramat”. Imanol Epelde *Etxepare Rapen* hitzak dira, baina apika euskaldun askok –gazte eta ez horren gazte–, bere egin ditzaketanak. Jarraitzaile izan edo ez, 1972an jaio zenetik, belaunaldi batentzat baino gehiagorentzat talde erreferentzialenetakoa izan baita Oskorri, orotara 3.000 kontzertu eta 500 kantu inguruko ondarea landu ostean.

Maite Arroitauregi *Mursegori* haurtzarora datorkio burura Oskorri hizpide hartzean, utzitako arrastoa egun ere nabari duen arren: “Memorian hain presente dauzkadan kantuek –*Hau da debilidadia edo Aita San Migel*–, moduren batean eragina izango dute nigan, eta nire musikan”. Xabi Ubeda Baxiri, Jupiter Jon taldeko gitarra-joleari, Os-

korriren hasierako diskoen azalak etortzen zaizkio aurrena, Anton Latxaren ahotsarekin batera. Hala ere, musikalki ez diotela eragin uste du: “Gurea beste *rollo* bat da: zerikusi gehiago du punka eta bestelako gauzekin”.

Zergatik erabaki du Oskorrik desegitea? Taldekideek ez dute adierazpenik egin nahi izan zioez, hala adostu zutelako azken birarekin hasi aurretik. Litekeena da denboraren perspektibarekin hitz egitea; baina esanguratsua da Natxo de Felipek 2013an *Berrian* egin elkarrizketan esandakoa: “Gu ez gaudе bukatzeko asmotan. Egoera dago gu akabatzeko puntuan”.

Politikak eta polemikak

Oskorriren ibilbideak izan du momentu polemikorik. Euskaraz kantatzeagatik

zentsura ezagutu ondoren, “españolista” izendatuak izatera igaro ziren. Aipatu elkarrizketan argitaratutakoek ere hautsak harrotu zituzten, Euskal Herrian “kritika ideologikoaren eta atentatuaren arteko muga oso lausoa” zela esan zuen taldeko aurpegiak ezagunenak.

Egun politikak musikaria baldintzatzten duen galdetuta, Ubedak azaldu du taldean “egoera nahiko surrealista” bizi izan dituztela. Umoretik kontatu du haien kontzertu batean gazte batzuk pankarta batekin sartu zirela “diruzaleak eta kapitalistak” zirela salatzen. Gaur egun, baina, dena “irekiago” uzten dela uste du Epeldek: “Aldarrikapen soziala asko lausotu da letretan eta sortzailearengan; begirada anbigua nagusitu da garena deskribatzean eta salatzerakoan”.

Oskorriren ikuskizuna: "Vizcayatik Bizkaira".
KAP PRODUKZIOAK

Politika egiteko modu asko daudela ñabartu du Arroita jauregik, erabaki txikietan gauzatzen direnak: "Diskoak argitaratzeko modua, prezioa, zuzenekoetan transmititutako energia, lanarekiko konpromisoa...". Erabaki txiki horien bidez ematen dio *Mursegok* zentzu politikoa bere jardunari.

Transmisiorik ba ote?

Tradizioa birsortzeko ahalmen berezia aitortu izan zaio Oskorriri. Arroita jauregiren esanetan, "estilistikoki egongo dira folk-rock taldeak, baina ez dakit modernitatea eta tradizioa hain ondo uztartu duen talderik dagoen. Ibon Rodriguezi irakurri diot eta guztiz ados nago: kantu zaharrak berreskuratuz eta propio egin zituzten Oskorrikoek, kantu zaharrei hitz garaikideak emanez

eta testu zaharrei doinu berriak". Ohiko jarduna ez duen arren, testu edo kantu zaharrak musikatuz egiten den transmisio lanari oso interesgarri deritzo.

Epeldek ikusten du Oskorrirekiko antzekotasunik bere sorkuntzan: "Oskorriek Bernart Etxepareren letrekin egindako disko bat du [Mosen Bernart Etxepare 1545, 1977] eta tradizioa gaur egunera ekartzen ahalegin handia egin du. Horretan aritu naiz ni ere, diferentzia batekin: folkean oinarritu beharrean, rapean eta musika elektronikoan oinarrituz". Bere ustez, badira "hitz eta aire zaharrak doinu berriz geroratzen" lekukoa hartu dutenak baina arazoa irismenean ikusten du. "Gaztean ez dagoena, nola iritsarazi?".

Belaunaldi gazteetako taldeek adin eta publiko ezberdinak bateratzea zai-

lago izango dutela ikusten du Ubedak, egungo zenbait erreferentziak –Benito Lertxundi eta Mikel Laboa aipatu dituzten bezala. "Baina nork daki?".

"Gezur ikaragarria"

"Euskal kulturaren kontua gezur ikaragarria" dela adierazi zuen *Berrian* Natxo de Felipek, euskal sortzaile askok bizi dituzten baldintza txarren harira. Antzeko ildotik, euskal kultura "ataskatuta" ote dagoen ustea du Arroita jauregik: "Ez du aurrera egiten; garena ahaztu gabe eta daukagun ondarea zainduz aurrera egin behar dugu, eta ez dakit instituzioak horretarako prest dauden".

"Gaur egungo mundua guretik interpretatu behar dugu. Ezinbestekoa da ateak irekitzea garenari eutsiz", dio Epeldek. Horretarako, esperimenta-

» **MAITE ARROITAJAUREGI**
 “Ez dakit modernitatea tradizioarekin hain ondo uztartu duenik dagoen”

» **XABI UBEDA (JUPITER JON)**
 “Gurea beste *rollo* bat izan da, punkarekin zerikusi gehiago du”

» **IMANOL EPELDE**
 “Kultur arduradunetatik inork galdetu al die zergatik utzi duten?”

zio guneak ireki behar direla uste du, ikertzeko. Hedapenik, ikerkuntzarik eta transmisiorik gabe sorkuntza “hankamotz” geratzen delako, bereziki, euskalduna moduko kultura batean.

Sorkuntzatik bizitzeko hautuaz, Epeldek dio denik eta lanik onena eginda ere, ez dela inoiz “irakasle bat bezain eroso” biziko sortzailea. Etorkizunean pentsatuz bizi direnak sortzeko grina mugatua dutela uste du.

Hauxe da despedidia

“Nik dakidala, Oskorrik badoazela esan du baina ez zergatik. Kulturgintzako ar-

dura duen zein joan da eurengana galdetza zer gertatu den, zergatik utziko dioten 40 urteko ibilbideari?”, galdetu du Epeldek. Sorkuntza norbanakoaren borondatearen gain uzten dela kritikatu du, “elikatu eta mimatu” egin beharko litzatekeen arren, kulturak herria elikatzen jarraituko badu.

Mursegok ere itauna bota du: “Zergatik ez gara gai izan Oskorri mantentzeko?”. Garaiak aldatu arren, zuzeneko musika entzuteko lekuak ugaritu direla eta, Donostian, esaterako, astebururo dozena bat kontzertutarako aukera dagoela azaldu du. Baina kon-

tzertuetara musika entzutera baino, hurrengo egunean han egon zirela esateko joaten dela salatu du. “Oskorri programatzea garestia omen da, eta? Agian militanteagoak izan behar ginateteke. Kultura ez da denbora-pasa, esfortzua suposatzen du, pertsona egiten gaitu, lekuan lekuko. Kulturak definitzen bagaitu, hobeto zaindu beharko genuke”.

Oskorrirentzat behintzat berandu dela dirudi. *Hauxe da despedidia* izenarekin egin duten agurreko bira azaroaren 22an amaituko dute, Bilboko Arriagan. ■

EGUNEROKO INDARKERIA SEXISTEN KONTRA IDENTIFIKATZEN, SALATZEN, ERALDATZEN

World kafea
AZAROAREN 12an

Gizarte eragile ezberdinek emakumeen kontrako indarkeriaren inguruko lan esperientzien elkar trukaketarako eta etorkizunerako honekin akabatze konpromezuak hartzeko helburuarekin, elkarriketa kolaboratzaile batean parte hartuko dute.

Kaleko ekintza
AZAROAREN 21n ⌚ 11:30-14:00

Arte Ederretako ikasle talde batek modu artistikoan adieraziko du World Kafeko ondorioek eta ideiak inspiratutakoa. Giza Zientzia eta Komunikazioko beste ikasle talde batek, gai berdinaren inguruan aurretik egindako lanaren erakusketa bertaratuko dute.

Plaza de las Mujeres 25N - C/Bailén, 1 - Bilbao
ANIMA ZAITEZTE!

ERREPASO BAT OSKORRIREN IBILBIDEARI

Julen Leuza
@JulenLeuza

1970-1980

Musikalki berrikuntza asko gehitu bazituzten ere, garai honek letren eduki errebindikatiboa izan zuen ezaugarri nagusi. Gabriel Arestirekin batera egindako lana taldearen abiapunturik garrantzitsuena izan zen, baina letra egileak ere izan ziren urte hauetan: Mikel Zarate, Alfontso Irigoien, Xabier Amuriza eta noski, Bernart Etxepare. Bi single (*Aita semeak* eta *Egia da*) eta hiru disko argitaratu zituzten hamarkada honetan: *Gabriel Arestiren oroimenez*, *Mosen Bernat Etxepare* eta *Oskorri*. Dударik gabe, aldarrikapen handieneko kantu eta urteak.

1980-1990

Taldearen esperimentazio garai nabariena izan ziren. Musikalki, melodia herrikoi asko moldatu zituzten, tresna tradizional gehiago erabiltzen hasi ziren eta aldi berean gitarra elektrikoari eta saxoa bezalako instrumentuei pisu handia eman zieten. Aton Latxak eta Fran Lasuenek abesti ugari egin zituzten ahots nagusian, taldeari puntu heterogeneo eta freskoa emanez. *Plazarik Plaza* diskoko kantu guztien letrak Natxo de Felipek egin bazituzten ere, gainontzeko diskoetan idazleak eta hainbat bertsolariaren lana erabili zuten. Aipagarriak dira Xabier Amuriza (*Euskal Herrian Euskaraz*, *Nafarroa*, *Kyrie Eleison...*) eta Jon Sarasua (*Atzo Goizean*, *Amorua*, *Zalaparta...*). Zortzi disko osotara. Urrezko hamarkada, disko borobilarekin amaitua: *Datorrena datorrela*.

1990-2000

Agerian geratu zen taldearen gaitasun polifazetikoak. 1991n *Hi ere dantzari* grabatu zuten Euskal Dantzarien Biltzarrarentzako, 1993an Kukubiltxorekin batera lehen haur ikuskizuna, diskoa barne: *Katuen Testamentua*, 1998an *Marijane kanta zanekin* errepikatuko zutelarik; eta 1997an hasiko ziren The Pub Ibiltaria formatu eta bildumekin, urtero bat argitaratuz. Tartean, estudioko bi disko (*Badok hamairu* eta *Landalan*) eta zuzeneko galanta 25. urteurrena aitzakia. Formazioan aldaketa ugari, nukleoak (De Felipe-Latxa-Martinez) tente eutsi ziola. Oskorri bizirik, ideia berriekekin eta lan egiteko prest, garaiko produkzio guztia lekuko.

2000-2015

Aurreko hamarkadak utzitako bestondoa- ren ondotik altzatzea zaila bazirudien ere, milenioa disko trinko eta interesgarri batekin estreinatu zuten: *Ura*. 2001ean Xabier Amurizaren laguntzarekin *Vizcayatik... Bizkaiara* argitaratu zuten, eta 2003an *Desertore*, kantu originalekin egindako azken lana. 2005ean Kukubiltxorekin elkartu ziren berriro *Doktor Do-Re-Mi* eta *Benedizebra* ikuskizuna egiteko. 2007an, 35. urteurrena ospatzeko hirugarren zuzeneko *Banda Band*, eta honekin batera banda formatua, hainbat tokitan herriko bandarekin emanaldiak egiteko. 2011n burutu zuten azken lana, *Dantza kontra dantza*, Joan Ignazio Iztuetak jasotako soinu zaharretan oinarritutako dantza jauzi berrien sorkuntza. Taldeak agur esatea erabaki du 40 urteko lana eta gero, euskal musika garaikidearen erreferentzia nagusietako bat bihurturik. ■

Singleak:

- 1975: *Aita semeak-Anaitasuna*
- 1976: *Egia da-Gosetea*

Estudioko diskoak:

- 1976: *Gabriel Arestiren Oroimenez*
- 1977: *Mosen Bernat Etxepare*
- 1979: *Oskorri*
- 1980: *Plazarik Plaza*
- 1981: *Eta Oskorri sortu zen*
- 1982: *Adio Kattalina*
- 1984: *Hau Hermosurie*
- 1986: *In Fraganti*
- 1989: *Datorrena Datorrela*
- 1991: *Hi Ere Dantzari*
- 1992: *Badok Hamairu*
- 1995: *Landalan*
- 2000: *Ura*
- 2003: *Desertore*
- 2011: *Dantza Kontra Dantza*

Zuzenekoak:

- 1987: *Hamabost urte... eta gero haur!*
- 1997: *25 Kantu Urte*
- 2007: *Banda Band*

Bildumak:

- 1984: *Alemanian Euskaraz*

Oskorri & Kukubiltxo (haur ikuskizunak):

- 1993: *Katuen Testamentua*
- 1998: *Marijane Kanta Zan*
- 2005: *Doktor Do-Re-Mi* eta *Benedizebra*

Oskorri & Urretxuko herria:

- 1999: *Iparragirre Bueltan Etxera*

The Pub Ibiltaria: hamahiru disko (1997/2009)

Geroz eta gehiago gara **indarkeria sexistari aurre egiten** diogun emakumeak.

Eraso sexistarik ez!

 Hernaniko Udala

 e3 berdintasun kontseilua